

BYDDWCH YN BAROD

Holwch beth ydi'r trefniadau diffodd Tân ar y safle. Gofalwch fod yna offer diffodd Tân efo dŵr neu bowdwr sych yn y garafán, wrth ymyl y drws. Cadwch fflachlamp gerllaw rhag ofn bydd argyfwng, PEIDIWCH â defnyddio canhwyllau.

GWERSYLLA

Mae'n dal yn bosib cael pebyll sydd wedi cael eu gwneud o ddefnyddiau traddodiadol (megis canfas cotwm), ac mae'n hawdd i'r rhain fynd ar dân. Mae pebyll sydd wedi cael eu gwneud o neilon yn llai fflamadwy. Weithiau, mae defnyddiau'n cael eu trin mewn ffordd arbennig i'w gwneud i wrthsefyll Tân ond yn aml, dydi'r driniaeth ddim yn para'n hir gan fod dŵr yn gallu ei olchi i ffwrdd.

- Gadewch o leiaf 6 metr rhwng y pebyll.
- PEIDIWCH â defnyddio canhwyllau tu mewn i'r babell neu wrth ei hymyl – defnyddiwrch fflachlamp.
- Perswadiwrch bobl i beidio ag ysmgyu, yn enwedig mewn pebyll bychain.
- Dylech gadw silindrau hylif ac LPG y tu allan i'r babell os oes modd.
- Ni ddylech ddefnyddio offer coginio a thanio mewn pebyll bychain. Mewn pebyll mawr/pebyll i deulu, mae'n rhaid iddynt fod:
  - Draw oddi wrth y wal a'r to ac unrhyw beth arall allai fynd ar dân
  - Allan o'r drafft
  - Mewn lle na allent droi drosodd.

Dydym ni ddim yn argymhell defnyddio offer sy'n llosgi olew, a dylech geisio eu hosgoi.

CARAFANAU

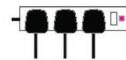
- Cadwch y silindrau y tŷ allan i'r garafán oni bai fod yna ran arbennig wedi ei awyru y tu mewn.
- Pan fyddwch yn newid y silindrau, gwnewch hynny yn yr awyr agored, draw oddi wrth bethau allai gael eu rhoi ar dân.
- Diffoddwch yr offer i gyd cyn mynd i'r gwely neu fynd allan o'r garafán am dipyn o amser.

Os ydych chi'n amau bod nwy yn gollwng: I FFWRDD

- Diffoddwch yr offer i gyd.
- Peidiwrch ag ysmgyu.
- Agorwrch y ffenestri a'r drysau er mwyn cael aer i mewn.
- Defnyddiwrch ddŵr a sebon er mwyn gweld a oes yna. swigod. Mae hynny'n golygu bod nwy yn gollwng.
- Peidiwrch â defnyddio flam noeth.

Cofiwch gael digon o aer i mewn. Mae offer olew a nwy yn llosgi ocsigen, ac weithiau bydd lefel farwel o garbon monocsid yn cael ei gynhyrchu.

- Peidiwrch â chau'r tyllau awyr er mwyn cadw'n gynnes – gallai hynny fod yn farwel.
- Dylai offer sefydlog fod wedi eu cysylltu â phibellwaith metal sefydlog a dim ond pibellau hyblyg sy'n arbennig ar gyfer nwy potel y dylid eu defnyddio i roi'r silindr yn sountd.

OFFER TRYDANOL

- Gofalwch fod y gwaith weirio trydanol yn cael ei gynnwl a'i gadw'n iawn a bod popeth yn gweithio.
- Pan fydd carafán wedi ei chysylltu i'r prif gyflenwad trydanol, mae sioc drydan yn berygl arall, yn enwedig os yw'r garafán yn un fetal.
- Peidiwrch â defnyddio addaswyr-mwy-nag-un-plwg.
- Defnyddiwrch y ffiwsys cywir.
- PEIDIWCH BYTH â rhedeg offer trydanol oddi ar socedi golau.
- Cadwch y bylbau golau draw oddi wrth ddefnyddiau allai fynd ar dân.
- Os gallwch diffoddwch unrhyw offer trydanol a thynnwch y pigiau allan cyn mynd i'r gwely neu fynd allan o'r garafán am dipyn o amser.
- Peidiwrch â defnyddio gwresogydion cludadwy.

PERYGLON ERAILL

- Dim ond un cerbyd ddylai fod rhwng carafanau.
- Gosodwrch LARWM MWG er mwyn eich diogelu chi a phobl eraill.
- Byddwch yn ofalus wrth goginio – gwylwrch eich sosbenni saim drwy'r amser.
- Cadwch fatsis allan o afael plant.
- Peidiwrch â gadael plant ar eu pen eu hunain yn y garafán.
- Os ydych chi'n ysmgyu:
  - Defnyddiwrch flychau llwch metal
  - Peidiwrch ag ysmgyu yn y gwely

Safety tips for caravans and tents

BE PREPARED

Find out what the fire fighting arrangements on the camp sites are.

Make sure there is either a water or dry powder extinguisher located inside the caravan near door. Keep a torch handy for emergencies, DO NOT use candles.

CAMPING

Tents made from traditional materials (such as cotton canvas) are still available, these are easily set alight. Nylon tentage fabric usually has a lower flammability. Materials are sometimes specially treated to make them more resistant to ignition but often this treatment is not durable as it can be leached-out by exposure to water.

- Allow at least 6metre spacing between tents.
- NEVER use candles in or near a tent – use a torch.
- Discourage smoking especially in smaller tents.
- Flammable liquids and LPG cylinders should be kept outside the tent if possible.
- Cooking and lighting appliances should not be used in smaller tents. When used in family size/larger tents they must be:

- Positioned well away from wall and roof surfaces and other combustibles:
- Out of draughts:
- Where they cannot be knocked over.

Oil burning appliances are not recommended and should be avoided.

CARAVANS

- Keep cylinders outside the caravan unless a special ventilated compartment is provided inside.
- Always change cylinders in the open air, away from ignition sources.
- Before going to bed or leaving the caravan for some time turn off all appliances.

If you suspect a leak:

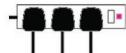

- Turn off all appliances.
- Do not smoke.
- Ventilate by opening doors and windows.
- Use soapy water and watch for bubbles to detect the leak.
- Never use a naked flame.

Adequate ventilation is often overlooked. Oil and gas appliances burn oxygen and in some cases carbon monoxide can be produced in lethal quantities.

- Do not block up air vents to keep out the cold or draughts – it could prove fatal.
- Fixed appliances should be connected by fixed metal pipe work and the flexible piping used to connect the cylinder must only be tubing especially designed for use with bottled gas.

ELECTRICAL EQUIPMENT

- Ensure electrical wiring is regularly maintained and appliances are in good order.
- Where a caravan is connected to the mains supply there may be the added hazard of electric shock particularly if the caravan is of metal construction.
- Do not use multi plug adapters.
- Use correctly rated fuses.
- NEVER run appliances off a light socket.
- Keep light bulbs away from combustible materials.
- If possible switch off and unplug appliances before going to bed or if leaving the caravan for some time.
- Do not use portable heaters.

OTHER HAZARDS

- Only one vehicle should be parked between the adjoining caravans.
- For your safety and the safety of others install a SMOKE DETECTOR.
- Take care when cooking – do not leave fat pans unattended.
- Children should not be left alone in a caravan.
- If you smoke:
  - Use metal ashtrays
  - Don't smoke in bed.

Diogelwch mewn carafanau a pheyll

